

Generelle betraktninger

Vi er gjennomgående positive til de foreslåtte endringene, og mener disse legger godt til rette for et leverandørsentrisk marked gjennom et tydeligere skille mellom marked og monopol samt støtter godt opp om de prinsipper og arbeidsprosesser som er beskrevet i Elhub-prosjektet.

Vår oppfatning er at de foreslåtte endringer er i tråd med NordREGs anbefalinger for et harmonisert nordisk sluttbrukermarked.

Statnett og NVE berømmes for måten de har ledet arbeidet med å få på plass prosessene knyttet til Elhub. Bransjen har gjennom deltagelse i ekspertgrupper og bransjeråd både kunne bidra aktivt og har hatt en reel innflytelse på prinsippene og prosessene som er lagt til grunn, noe vi mener har vært av stor betydning for det gode resultatet.

Bransjen vil bli i stor grad bli berørt av forhold knyttet til drift og utvikling av Elhub når det gjelder kostnader, markedsprosesser, arbeidsprosesser og konkurransevilkår. Vi mener derfor at det er viktig at bransjen gis en reel mulighet til å påvirke hvordan Elhub skal driftes og utvikles videre. Vi mener derfor at drift og utvikling av Elhub må skje i regi av et bransjeråd med medlemmer fra NVE, Statnett og bransjeaktørene.

Formålet med Elhub bør også presiseres for å tydeliggjøre at det er de tradisjonelle monopoloppgavene som skal håndteres.

Gebyrmodellen må skille tydelig mellom faste og transaksjonsbaserte kostnader, og de faste driftskostnadene bør fordeles mest mulig likt på brukerne. Modellen må også premiere god kvalitet på innmeldte og rapporterte data, eksempelvis ved at opprettings- og feilrettingskostnader rettes til ansvarlig part.

For noen områder vil det måtte etableres overgangsordninger frem til Elhub har tilstrekkelige historiske data til å overta oppgaver fra nettselskapene. Det forutsettes at NVE legger til rette for at denne overgangsperioden håndteres på en effektiv og hensiktsmessig måte overfor kraftleverandører, nettselskap og sluttkunder. I den grad det kan etableres løsninger som gjør at kraftleverandørene kan forholde seg til Elhub fremfor ca. 140 nettselskap, er det å foretrekke.

Det vil alltid være tilfelle der det er behov for avklaringer, diskusjoner, drøftinger og beslutninger mellom markedsaktørene og mellom kunder og markedsaktørene. I dag løses dette primært bilateralt mellom kunde og kraftleverandør/nettselskap og mellom kraftleverandør og nettselskap.

Med etablering av Elhub introduseres ytterligere en aktør knyttet til disse problemstillingene, og det er ikke gitt føringer for hvordan kommunikasjon og avklaringer skal foregå. Vi savner en drøfting og avklaringer av hvordan dette skal foregå. Se eksempelvis kommentarene til reversering.

Det legges opp til mange og til dels omfattende endringer frem til Elhub skal settes i drift, og vi mener det er behov for en stram prioritering og samordning av tiltak slik at ressursbruk og kostnader holdes på et forsvarlig nivå og på en slik måte at risiko for forsinkelser reduseres mest mulig.

Generelle kommentarer til NBS

Det foreslås å fjerne komponentkoden og erstatte denne med nettavregningsområde. Det må da legges til rette for at kraftleverandører og balanseansvarlige får informasjon om hvilket nettavregningsområde ett målepunkt tilhører. Vi synes ikke dette fremkommer av forskriftsteksten.

Generelle kommentarer til Elhub

Til 5.1 Elhub håndterer forretningsprosessene

Elhub vil bidra til å effektivisere markedsprosessene og legger samtidig opp til at disse kan videreutvikles uten at nettselskapets prosesser behøver å endres.

Da det primært er de tradisjonelle monopoloppgavene som skal håndteres i Elhub, bør formålsbeskrivelsen gjøres tydeligere for å presisere at hovedformålet er å sikre at nødvendig informasjonsutveksling mellom bransjeaktørene i forhold til at oppstart, avslutning og avregning av kraftleveranse og nettleie skjer på en effektiv og korrekt måte.

Med bransjeaktørene menes her kraftleverandører, nettselskap og 3. part som opererer på vegne av sluttkunde.

Til 5.2 Bruk av fødselsnummer

Bruk av fødselsnummer kan i mange sammenhenger være nyttig, men den vil gjøre kundehåndteringen mer komplisert og stiller strengere krav til håndtering av kundedata ved bruk av fødselsnummer.

For kundehåndteringen vil det blant annet medføre at postale sendinger må sendes i lukket konvolutt i stedet for bruk av skjema og elektroniske meldinger, som e-post, må være krypterte. Dette vil også gjøre prosessen med å innhente kundeopplysninger langt mer krevende, da kunder erfaringsmessig vegrer seg mot å oppgi fødselsnummer.

I og med at det er kraftleverandør som skal ha ansvaret for kundedata, ser vi ikke at bruk av fødselsnummer gir noen vesentlig nytteverdi sett opp mot at det kompliserer kundehåndteringen og stiller strengere krav til datahåndtering.

Vi kan ikke se av høringsforslaget at personvernlovgivningens krav til bruk av fødselsnummer er oppfylt, og at det dermed ikke foreligger en hjemmel for innføring av bruk av fødselsnummer.

Bruk av fødselsnummer er heller ikke hjemlet i standardavtalene (kraft og nettleie) slik at kraftleverandør og/eller nettselskap kan kreve at sluttkunden må utlevere fødselsnummer eller har rett til å innhente dette.

Til 5.3 Nettselskapenes innrapportering av måleverdier og målerstand

Her henviser vi til våre kommentarer gitt til høringsdokument nr. 3-2014 om Begrenset adgang til forskuddsfakturering av kraft mv.

Til 5.5 Dataformat for måleverdier

Det angis at det skal brukes enten Wh, kWh eller MWh for utveksling av data for timeforbruk, men det er ikke beskrevet hvordan dette håndteres i meldingsutvekslingen. Etter vårt syn vil bruk av kWh med 3 desimaler være et bedre egnet format.

Til 5.6 Anleggsovertagelse uten leverandørbytte

Bestemmelsen har til hensikt å hindre at kunder ikke havner på leveringsplikt.

Slik vi oppfatter denne bestemmelsen må kunden ha et aktivt kundeforhold med en kraftleverandør på det tidspunktet et nytt kundeforhold opprettes dersom Elhub skal sende melding til kraftleverandøren. Vi mener at dette vil medføre at mange flyttinger ikke fanges opp, og at kunder unødvendig havner på leveringsplikt. Bestemmelsen bør derfor endres til at melding skal sendes dersom kunden inn til 30 virkedager tilbake i tid har hatt en avtale med en kraftleverandør. Dette vil også gi en ensartet håndtering av prosessen for anleggs-overtagelse.

Til 5.7 Risiko for forsinkelser i IT-prosjektet

Det angis risiko for at etableringen av Elhub kan blir forsinket i forhold til å settes i drift 1. oktober 2016. For ikke å påføre bransjeaktørene unødvendig ressursbruk er det viktig at eventuelle forsinkelser varsles så tidlig som mulig. Samtidig er det vesentlig at det vurderes tiltak som kan redusere risiko for forsinkelser.

Etter vårt syn er Elhub og AMS de to viktigste prosjektene for bransjen, og øvrige ønsker/behov for endringer bør være sekundære.

Sett i sammenheng NBS og Elhub er det 5 andre endringer som samlet sett byr på betydelige utfordringer de kommende 2 år:

- AMS
- Begrensning i forskuddsfakturering
- Nytt regime for plusskunder
- Rapporteringsplikt for kraftleverandører (strømportal)
- Gjennomfakturering (varslet)

Det synes svært krevende å skulle håndtere disse endringene på en effektiv og betryggende måte med de korte tidsfrister som er angitt.

Øvrige endringer bør derfor i størst mulig grad samordnes med AMS og Elhub for å unngå risiko for forsinkelser og for å ha en effektiv bruk av ressurser. Flere av de endringene NVE har varslet vil kreve betydelig innsats, både i form av ressursbruk og systemutvikling, og det er viktig at disse koordineres hensiktsmessig.

NBS vil kreve betydelig innsats og systemutvikling for en kort periode, og vil skje parallelt med migrering av kunde- og anleggsdata og med prosessene for etablering av Elhub. Vi oppfatter at det er uavklarte forhold knyttet til NBS, og viser til NEE «Prosjekt for avklaring av meldingsutveksling post-NBS/pre-Elhub», noe som representerer risiko for økt tidsbruk og systemutvikling.

Etablering av NBS tett opp mot Elhub medfører en betydelig risiko i forhold til forsinkelser, og vil påføre aktørene et betydelig merarbeid og merkostnad som langt på vei ikke vil kunne gjenbrukes når Elhub etableres, og oppgavene flyttes fra nettselskapet til Elhub. Merkostnadene må dekkes av sluttkundene gjennom nettleien.

Endringene knyttet til NBS bør derfor samordnes med etablering av Elhub.

Konkrete innspill til Elhub

Til 6.1 Endring av § 1-1. Formål

Formålsbeskrivelsen kan gjøres tydeligere for å poengtere at hovedformålet er å sikre at nødvendig informasjonsutveksling mellom bransjeaktørene i forhold til at oppstart, avslutning og avregning av kraftleveranse og nettleie skjer på en effektiv og korrekt måte.

Til 6.13.2 Forslag til endring av § 2-10

Se også kommentar til 5.6. Når en kunde etablerer et nytt kundeforhold bør Elhub sende melding til kraftleverandøren kunden har avtale eller har hatt avtale med inn til 30 virkedager tilbake i tid. Vi foreslår at § 2-1 endres i henhold til dette.

6.16 Endring av § 3-5. Stipulering av målerstand og timeverdier

Her henviser vi til våre kommentarer til høringsdokument nr. 3-2014 om Begrenset adgang til forskuddsfakturering av kraft mv

Vi er positive til standard retningslinjer for validering, estimering og endring (VEE) for beregning og korreksjon av måleverdier, men mener at det ikke bør begrenses til timeverdier.

For å sikre en forutsigbar og ensartet prosess for de involverte parter, bør det også lages tilsvarende retningslinjer for profilavregnede målepunkt. Dette vil forenkle prosessen for korreksjoner i avregning og fakturering for alle parter ved at det brukes tilnærmet like forutsetninger i hele landet.

Til 6.19.2 Forslag til endring av § 3-8

Overskriften bør endres til fra «*Melding med timeverdier til kraftleverandør*» til «*Melding med timeverdier til avregningsansvarlig*» da nettselskapet vil sende slik melding til avregningsansvarlig og ikke til kraftleverandør.

Til 6.21 Endring av § 3-10. Kvalitetssikring

Se våre kommentarer til 6.16.

Til 6.3 Datamigrering til Elhub

Se kommentarene til 5.2 om bruk av fødselsnummer.

Til endring av §§ 2-3, 2-4, 2-5, 2-6, 2-7, og 2-10:

Se våre kommentarer til 5.2 om bruk av fødselsnummer

Til 6.31.2 Forslag til ny § 6-1

Se også våre kommentarer til 5.1.

Drift og utvikling av Elhub bør skje i regi av et bransjeråd med representanter fra NVE, Statnett og bransjen.

6.43.2 Forslag til endring av § 6-7

Forutsetningen for at Elhub kan overta denne oppgaven fullt og helt, er at Elhub har historiske data for perioden avviket gjelder, men kun inn til 3 år. Gitt at det ikke skal importeres historiske data 3 år tilbake i tid ved etablering av Elhub, vil ikke Elhub ha forutsetninger til å håndtere slike avviksoppgjør alene. Det er imidlertid ikke beskrevet hvordan avviksoppgjør skal håndteres for perioder hvor Elhub ikke har historiske data for korreksjonsperioden, inn til 3 år.

For å sikre en forutsigbar og ensartet prosess for de involverte parter, ber vi om at overgangsordningen tydeliggjøres.

Til 6.44 Ny § 6-13. Melding om avvik ved korreksjon av måleverdier for timemålte målepunkt

Vi stiller spørsmål ved hvorfor det er ulikt regime for håndtering av avviksoppgjør for profilavregnede og timeavregnede målepunkt.

For profilavregnede målepunkt vil kraftleverandørene kun forholde seg til Elhub, mens de for timeavregnede målepunkt må forholde seg til ca. 140 nettselskap.

Vi ser ikke uten videre nytten og hensiktsmessigheten av avviksoppgjør for timeavregnede målepunkt skal håndteres av nettselskapene og ikke av Elhub.

Til 6.51 Ny § 6-20 Reversering av forretningsprosesser

Avregningsansvarlig kan etter avtale med berørte parter gjennomføre reversering av oppstart, anleggsovertagelse og leverandørskifte inntil 3 år tilbake i tid.

Det er ikke nærmere beskrevet hvordan dette skal avtales og om noen av partene, for eksempel Elhub, skal ha beslutningsmyndighet i forhold til å godta eller avslå et ønske fra en av eller alle involverte parter om reversering. Det drøftes heller ikke hvordan de økonomiske forholdene skal ivaretas, for eksempel i form av krediteringer og tilbakebetalinger. Forslaget avviker fra det som er forslått fra Elhub; reversering for maksimalt 3 måneder.

Reversering for en periode på 3 år kan inkludere aktører som ikke lenger er aktive og/eller kunder som ikke lenger er aktive strøm- og nettkunder.

Vi er skeptiske i forhold til om en reversering av prosesser for en periode på 3 år er mer hensiktsmessig enn om forholdet ble løst økonomisk mellom de berørte parter.

Etter vårt syn bør derfor reversering begrenses til en periode på tre måneder.

Til 6.54 Ny § 6-23. Gebyr

Gebyrmodellen må baseres på de identifiserte, reelle kostnadsdriverne for drift og utvikling av Elhub, for eksempel ved at det skiller på faste driftskostnader, lagringskostnader og transaksjonsbaserte kostnader. De faste driftskostnadene bør fordeles mest mulig likt på brukerne. Modellen må gjenspeile kvalitet på innmeldte og rapporterte data på en slik måte at feilrettingskostnader rettes til ansvarlig part. Modellen må også utformes slik at 3. parter ikke får en økonomisk fordel i forhold til kraftleverandører, og dermed en uheldig konkurranse-vridning.

Til 6.55 Ny § 7-4. Fakturering basert på måleverdier i Elhub

Det er positivt at både kraftleverandør og nettselskap skal bruke forbruksdata fra Elhub som grunnlag for avregning og fakturering.

Det angis at korreksjon av avvik i avregning og fakturering skal foretas i påfølgende fakturaperiode, men det er ikke beskrevet nærmere hvordan dette skal gjøres. For å sikre en ensartet opptreden ved korreksjoner, bør det utarbeides bransjeregler for hvordan dette skal håndteres (jfr. det tilsvarende behovet for bransjeregler for stipulering av forbruk ved manglende avlesninger for profilmålte anlegg).

Vi ber om at prosessen for korreksjon tydeliggjøres.

Til 6.56 Endring av § 8-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt

Vi er enige i kravet om splitting av databaser fra 1.1.2019 og til de funksjonelle kravene knyttet til nøytralitet gjeldende fra 1.10.2016 for de vertikalintegreerte selskap som fortsatt vil ha felles kundesystem. Dette gir fleksibilitet i forhold til når eventuell splitting skal foretas innen fristen den 1.1.2019.

Til 6.57 Endring av § 8-2. Historiske forbruksdata

Det er ikke drøftet hvordan historiske forbruksdata skal presenteres i overgangsordningen for perioden frem til Elhub har historiske data for sin «ansvarsperiode» på 3 år. Vi ber om at dette avklares.

Laila Lydersen
Leder drift
NorgesEnergi AS